

Specimen de febris juxta circulationis leges. Ubi rejecta sanguinis fermentorum & fermentationis suppositione, solidorum systematis veritas demonstratur / [Anon].

Contributors

Gourraigne, Hugues, -1753.

Publication/Creation

Montpellier : J. Martel, 1725.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/gbqacezp>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

6530/p
SPECIMEN
DE FEBRIBUS

JUXTA CIRCULATIONIS LEGES.

Ubi rejectâ sanguinis fermentorum,
& fermentationis suppositione,
solidorum systematis veritas de-
monstratur in Theoriâ, & in
praxi.

MONSPELII.

Apud JOANNEM MARTEL, Typo-
graphum Regis.

M. DCCXXV.

GOURRAIGNE, H.

318332

SPECIMEN
DE FEBRIBUS
JUXTA CIRCULATIONIS LEGES.

Ubi rejectâ Sanguinis fermentorum, & fermentationis suppositione, solidorum Systematis veritas demonstratur in Theoriâ & in praxi.

A M in lucem prodiisset, B. L. Tractatus de Febris, nisi operæ pretium esse duxissem, quoddam præmittere specimen totius operis œconomiam, & theoriam compendiosè complectens: Hæc eò tibi gratiora fore, confidimus, quò Sanguinis fermentorum, & fermentationis rejectâ suppositione, ex solis, & inconcussis circulationis legibus, quæcumque ad Febres pertinent, deducimus; si quid autem ab arte alienum tibi occurrerit, nos quæso errati admonere, ne dedigneris.

In duas partes hunc tractatum dividemus: in primâ agemus de Febris in genere, in secundâ de Febris in particulari. 1^a. Pars decem capita complectetur: Primum erit de Febrîs naturâ. Secundum de differentis Februm. Tertium de causâ proxima Februm. Quartum de cæteris Fe-

brium causis. Quintum de causis durationis, & cessationis
 Februm. Sextum de causis exacerbationum, & paroxismo-
 rum. Septimum de Symptomatis Februm. Octavum de
 Februm diagnosi. Nonum de Februm prognosi. Decimum
 de generali Februm curatione.

Pars secundâ in tres sectiones dividetur. 1^a. Erit de Fe-
 bribus continuis simplicibus & compositis. 2^a. De Febribus
 continuis accidentalibus. 3^a. De Febribus intermitentibus.
 Quælibet sectio varia capita continebit, in primâ Primum
 caput erit de naturâ, & symptomatis Februm continuarum
 simplicium, & compositarum. Secundum de illarum Fe-
 brum causis. Tertium de earum diagnosi, & prognosi.
 Quartum de earundem Februm curatione.

In secundâ sectione tractabimus 1°. De Febribus malig-
 nis. 2°. De Febre ardente. 3°. De Febre lipyriâ. 4°. De Febre
 epialâ. 5°. De Febre assode. 6°. De Febre elode. 7°. De Fe-
 bre syncopali. 8°. De Febre colliquativâ. 9°. De Febre lentâ
 & hecticâ. 10. De Febribus pestentialibus, & peste. 11°. De
 Variolis & Morbillis. 12°. De cæteris gravibus symptomatis,
 quæ Febres continuas concomitantur, aut subsequuntur.

In tertiâ sectione disseremus. 1°. De naturâ Februm inter-
 mittentium simplicium & compositarum. 2°. De illarum cau-
 sis, & symptomatis. 3°. De earum diagnosi, & prognosi. 4°.
 De earundem curatione. 5°. De Febribus malignis intermi-
 tentibus. 6°. De cæteris gravibus symptomatis, quæ Febres
 intermitentes concomitantur, aut subsequuntur.

Ex partibus solidis, & liquidis tota componitur corporis
 humani machina: solida hæc cava sunt, sed humori-
 bus semper turgida, illa solida, flexilia sunt. liquoribus
 appellentibus facilè cedunt; cum illâ flexilitate rigiditatem
 habent, cum fuerint dilatata, ea constringi necessum est:
 atqui constringi non possunt, quin humores quos continent
 ulterius propellant ex arteriis per appensas venas in Cor:
 quod circulare est, majori vel minori velocitate, prout
 major, vel minor est vasorum elater, & prout spatium,
 quod humores percurrunt longius est, vel brevius; id est à

corde, quod tamquam humorum primum mobile spectatur, plus, vel minus remotum.

Ex iis facile intelligitur. 1°. Liquida agere in solida, quatenus illa dilatant, & à solidis liquida agi, dum sese contrahunt. 2°. Ut debite fiat humorum circuitus, debere solida, & liquida sese æquilibrare. 3°. Humorum motum multo velociorem esse propè cor, & in magnis vasis, quam in partibus à corde remotioribus, & in vasorum capillamentis. Iis ità prælibatis, Februm ætiologiam exponere, arduum non erit.

Febris est ille præternaturalis corporis status, in quo pulsus est frequens, cum notabili functionum læsione.

Ex Febris, aliæ sunt continuæ, aliæ intermittentes; illæ continuo & indefinenter, istæ per intervalla ægrum affligunt, usque ad morbi finem; utraque varia sortiuntur nomina pro tempore, quo durant, pro intervallis, quibus exacerbationes, vel paroxysmi recurrunt, pro symptomatum numero, & vehementia, pro ratione causæ, anni tempestate, &c.

In calore, à corde tamquam ab uberrimo fonte in omnes corporis partes diffuso, febrîs essentiam ponebant veteres medici. Abdicatis veterum qualitatibus, febrîs causa proxima dicta fuit præternaturalis sanguinis fermentatio, quæ tam altè in medicorum animos jam serpsit, ut qui primi repudium illi dixerunt, aut ignorantia, aut malâ fide in Medicinâ damnarentur; Corruit tandem malefana hæc obtreçantium vaniloquentia. De sanguinis fermentatione jam nulla mentio fit in libris, & in scholis medicorum; itaque in illâ refellendâ tempus infumere supervacaneum esset; alia datur via in ætiologiâ morborum exponendâ, principiis certis suffulta, & in illis curandis tator.

Causa proxima febrîs est præpeditus sanguinis circuitus in extremis vasorum sanguineorum capillamentis. Quis in febre stagnare sanguinem in extremis capillamentis vasorum sanguineorum, aut per illa multò minùs fluere,

negaverit? ad id natæ esse videntur omnes febrium causæ tum internæ, tum externæ, ex illâ sanguinis herentiâ immediatè dependent, quæ febres comitantur, aut subsequuntur symptomata.

Præpeditur sanguinis circuitus, ex vitio solidorum, vel liquidorum, aut utrorumque defectu.

Ex parte solidorum, si nimium constringantur, vel comprimantur, aut laxentur. 1°. Si ab aëre sicco, æstuante, liquoribus ardentibus, cibis acerbis, sulphureis, tumultuariis, exercitiis immodicis, venere nimia, vehementioribus animi pathematis, purgantibus mochlicis, aliisque remediis nimium calidis, ut cauteriis, &c. solida exsiccantur, irritentur, vellicentur; ea crispari, & corrugari, consequens est; hinc spasmodica solidorum diatesis quæ sanguinis motus retardatur maximè in extremis vasorum capillamentis, ubi naturaliter languet illius circuitus.

2°. Si vasa imprimis capillaria à fractis, luxatis, distractisque partibus duris, tumoribus, cæterisque id genus causis, tum internis, tum externis comprimantur; cum sanguis continuo appellens ultra tunc non liberè progrediatur in capillamentorum extremis hæret.

3°. Si vasa laxentur, ut contingit iis qui in aëre humido, nubiloso, palustri vitam degunt, qui cibis humidioribus vescuntur, qui vitam sedentariam agunt, vel somno plus quam par est indulgent, aut balneo frequentiori utuntur: Cum variis iis-ce causis remollescant solida, flaccescant vasa maximè capillaria, sanguini propellendo imparia sunt, undè præpeditur illius circuitus.

Ex vitio liquidorum. 1°. Si subito crescit sanguinis moles, ut advenit ex suppressis evacuationibus consuetis, catameniis, hæmorrhoidibus, transpiratione, &c. tandem à præviâ alimentorum ingurgitatione: tunc vasa capillaria ut potè flexiliora ultra modum dilatata, languidè contrahuntur, & in illis retardatur sanguinis cursus.

2°. Si humores crassescant nimis, ab abusu alimentorum crassorum, viscidorum, coctu difficilium, vinis austeris, &

acidis, ab alimentorum in primis viis vitiatâ coctione, unde chylus crassus & viscidus, cujus naturam redolens ex eo oriundus sanguis, vasorum imprimis capillarium ictibus non obsequitur, vasa hæc obturantur, advenientis sanguinis cursus impeditur, & febris excitatur.

3°. Si rerum calidarum piperatarum, volatiliorum frequentiori usu, æstu, exercitiis immodicis, &c. Sanguis ultrâ modum rarefcat, vasa in quibus continetur validè distendit, capillaria ultrâ tonum feruntur, parùm, & languidè restituuntur, defectu vibrationis torpescit sanguis, illius que motus progressivus lentescit.

4°. Tandem præpediri potest sanguinis circuitus in extremis vasorum sanguineorum capillamentis, si solida, simul, & liquida vitientur, & eò etiam faciliùs quò magis necessaria est solida inter & liquida, debita proportio, ut sanguinis circuitus ritè perficiatur.

Quænam sit causa proxima febrîs, jam demonstratum est ex causarum teoriâ; ex eâdemet causâ immediatè dependent variæ febrîs species, & varia quæ febres concomitantur, aut subsequuntur symptomata.

Qui in extremis vasorum sanguineorum capillamentis stagnat sanguis, de novo advenientis cursum præpedit, hunc ultrâ non progredientem intrâ arterias cumulari necessum est, hæc ultrâ modum distentæ, debiliter restituuntur, quem sanguinem continent, eum languidè & parvâ copiâ versus cor propellunt: corde parùm dilatato, debilis est illius contractio, sanguis ex corde in arterias minimâ vi influit, eas parum dilatat, debiliter etiam contrahuntur, hinc pulsus parvus. In Febre obstructa sunt extrema vasorum sanguineorum capillamenta, & in illis præpeditur sanguinis circuitus, per vasa ergò collateralia ut potè minùs obstructa, quia à corde minùs remota sunt, sanguis ad cor redire tenetur: tunc sanguis minùs spatium percurrit, sæpiùs & frequentius cordis ventriculos ingreditur, cor proindè debet frequentius dilatari & contrahi. At non tantùm arteriarum dilatatio, contractioni cordis respondet,

sed & etiam frequens illarum dilatatio, frequenti cordis contractioni, pulsus ergò parvus tùm debet esse frequens.

Cor non solum frequenter recipit sanguinem, quia sanguis brevius iter percurrit, sed quia tunc vasa multò magis quam par est dilatata, frequentius contrahuntur. Arteriarum vi suæ contractionis, quo dilatatae sunt, sanguinem propellunt in venas versus cor majori vel minori quantitate, citius aut tardius prout illorum contractio, est major, vel minor, celerior vel tardior. Sanguis ex arteriis parvâ copiâ detruditur versus cor, vasa sanguinea, quo tument sanguine in totum non sese liberant, languida enim, & debilis est arteriarum contractio; nondùm ergò finitâ unâ vasorum contractione, cùm causa dilatans nempè sanguis, semper præsens sit, nova debet fieri dilatatio, successiva contractio: sanguinis motus versus cor multùm adjuvatur à contractione arteriarum; cor ergò eò frequentius debet dilatari & contrahi, quò frequentius arteriæ sese contrahunt. Cur pulsus parvus est plus, vel minus frequens; ex dictis facile intelligitur.

Calent partes in corpore viventi à mutuis, quibus solida, & liquida inter se aguntur, iētibus: si à præpedito sanguinis circuitu in extremis vasorum sanguineorum, ita infarciuntur vasa sanguinea, ut ægrè sese restituant, & debiliter oscillent, humores torpescere, partes plus vel minus refrigerare, horrore corripì, tremoribus concuti, consequens est; quod observatur in Febrium intermittentium & exacerbationum principio.

Si ab eodem infarctu partes aggraventur, superveniunt lassitudines spontaneæ, jactationes, anxietates, respiratio parva, difficilis, & laboriosa, inflammationes, hæmorrhagiæ, affectus comatosi, deliria partium internarum ardor, externarum frigus, sincopes: hinc tandem citra mors venit: hinc imaginem habes Febrium non solum intermittentium, sed etiam malignarum, lypiriæ, epialæ, sincopalis, & ipsius pestis characterem.

Quandiu durat frigus in corpore, debilis quidem, sed

9
nondùm deperdita est vasorum oscillatio, continuis illorum ictibus, quo infarciuntur, sanguis arteritur, iteratâ illâ contractione, sanguis in venas liberiùs fluit; vasa ultrâ modum non distenta majori vi jam sese restitunt, validiùs que oscillant plùs, vel minùs, prout plùs vel minùs adhuc infarcta sunt: hinc calor qui major, vel minor futurus est pro validiori, vel debiliori arteriarum oscillatione.

Adauctâ vasorum vi sistalticâ, sanguis majori quantitate, & impetu in cordis ventriculos refluit, cordis ergo dilatatio, ac proinde & illius contractio major futura est: sanguis & in majori quantitate, & cum majori impetu in arterias truditur, hinc pulsus è parvo fit magnus.

Ab infarctu nondùm omninò libera sunt vasa capillaria imprimis quæ sunt à corde remotiora. 1°. Quia à corde nimis distant. 2°. Quia causæ antecedentes infarctûs, ut sunt vitia in solidis, vel in liquidis, aut in utrisque adhuc perseverant; sanguis ergò per capillaria cordi viciniora liberiùs adhuc fluit, citiùs & frequentiùs ad cor redit, & eò celeriùs, quò vi maximâ tunc propellitur, frequentiùs cor dilatatur, & contrahitur; ac proinde pulsus fit major, & frequentior: cur sit plus vel minùs validus &c. facilè patebit.

Ab adaucto motu, quo durante calore agitur sanguis, partes illius tenuiores avolant, aqueæ fugantur, remanent partes illius crassiores, quæ validis vasorum ictibus compactæ fiunt, ut videre est in Febris inflammatoriis: tunc vasa secretoria tenduntur nimis, sanguis cujus partes omnes confunduntur, colorum oscula celeriùs præterfluit, nulla, vel minima fit humorum secretio, linguæ, & palati fibræ humoris, quo humefiebant, defectu, tenduntur, rigescunt, præter naturam oscillant vasa, ex quibus illæ partes texuntur, hinc sitis plùs vel minùs intensa pro majori, vel minori illarum-ce Fibrarum ariditate: cur lingua arefcat, varios colores contrahat? Sputa cessent? Sistantur menses? Ceteræque evacuationes? Cur tandem

urina, cæterique humores consistentiam, & colores mutant? A validâ vi, quâ, durante calore, sanguis concutitur, & everberatur, facilè deduces.

A validâ, quæ, in Febribus, caloris tempore, viget arteriarum oscillatione, sanguis tumultuariè progreditur, in illas magis, in istas sæpiùs, tandem in omnes corporis partes indiscriminatim irruit, illorum vasa ingurgitat, in illis stagnat, & decumbit: quanta exindè, & gravia mala imminet, quis non viderit?

1°. Si sanguis ad cerebrum cum impetu, & maximâ quantitate prorumpat, vasa illius sanguine citò turgent, fibræ nerveæ ultra modum tensæ, facilè succutiuntur, motiones ab objectis in sensibus externis factæ, ad animæ sedem faciliùs propagantur, continuo in cerebro excitantur, aut excitari possunt ideæ, hinc vigiliæ.

Si accrescat ille cerebri infarctus, fibras nerveas validiùs succuti consequens est, variæ & inconsonæ ideæ sese animæ sistunt, hinc delirium.

At si magis, atque magis increascat ille cerebri infarctus, ità validè comprimuntur fibræ nerveæ, ut sese restituere penès ipsas non sit, defficiente illarum vibratione, impressiones factæ in sensibus externis usque ad animæ sedem non transferuntur, nullæ ideæ suscitantur, feriantur tandem sensus, & consequuntur affectus soporosi gravissimi.

Sicuti partes carneæ à sanguine, ita & partes membranosæ, & nerveæ à Lymphâ nervali, quibus irrorantur, suam tensionem habent. Ab æquali horum-ce humorum distributione omnes & singulæ partes inter se servant æquilibrium. Si ergò in febribus ità versùs cerebrum sanguis propellatur, ut illus vasa inæqualiter infarciantur, debent exindè Nervi qui ab illo viscere originem ducunt plùs vel minùs comprimi, ex inæquali illâ nervorum compressione, Lympha nervalis debet inæqualiter fluere in nervos, & partes membranaceas; ista inæqualiter tendi; sed cùm partes sint in æquilibrio

dum sunt in statu sano, debet tunc illud æquilibrium perturbari, partes aliæ plùs, aliæ minùs tendi, undè motus convulsivi, & partium tremor.

Tandem si meningum vasa, inæqualiter ingurgitantur illarum-ce membranarum fibræ, inæqualiter distenduntur, & divelluntur undè varius capitis dolor.

2°. Si sanguis in pulmones irruat, vasa illorum infarciuntur, hæc, vesiculas pulmonales, circa quas pereptant, comprimunt, illorum expansionem præpediunt, hinc difficilis in easdem vesiculas aëris ingressus, hinc respiratio magna, vel parva, frequens, vel rara, plùs, vel minùs laboriosa, hinc tandem variæ pulmonum inflammationes.

3°. Ab inæquali oscillatione vasorum, quibus contexitur ventriculus, dependet sensatio famis; fit autem hæc inæqualis oscillatio ab inæquali horum-ce vasorum infarctu; infarciuntur inæqualiter, quia inæqualiter rugis, & plicis ventriculi comprimuntur. Ast durante calore, & imprimis si sanguis ad ventriculum magis, quàm ad cæteras partes deferatur, omnia hujusce visceris vasa indiscriminatim infarciuntur, rugæ illius delentur, aut maximè imminuuntur, ventriculi vasa; Etsi præternaturaliter, tamen æqualiter omnia, aut saltem motu penitùs diverso aguntur, hinc nulla sensatio famis, ac proindè inapetentia.

A tali infarctu non rarò maximè distenduntur ventriculi fibræ, phlogosis imminet, sunt valdè sensiles, levi de causâ irritantur, irritatæ in consensum trahunt musculos diaphragmatis, & abdominis, fit vomitus, si materia in ventriculo contentæ per os foràs amandantur; nausea verò, si pro illis materiebus expellendis, inanes tantum, & irriti conatus edantur, si verò liberum, & patulum sit utrumque ventriculi orificium *anò & catò* contenta foràs propelluntur, adest cholera morbus.

Sanguine nimium ingurgitatis intestinorum vasis, illorum fibræ tunc ultrà modum tensæ, maximè sensiles sunt, materiebus, si quæ sint, imprimis acribus, facilè irritan-

tur, acceleratur illorum motus vermicularis, quæ continent citò & frequenter per anum rejiciunt, fit alvi fluxus, qui varius est, pro naturâ humoris, qui excernitur, & variis symptomatis, quibus stipatur, hinc diarrhea, dysenteria, &c.

Summùm æstuante sanguine, partes illius aqueæ dissipantur, serum, quo solvuntur fœces alvinæ, deficit, exsiccatae fœces in cymbalas abeunt, fit alvi adstrictio, ad id non parùm concurrente tensione nimîâ, & ariditate intestinorum.

Obduratis fœcibus, aut inflammatis intestinis, fit obex in ipsorum aliquâ parte, excrementa ulterius non progrediuntur, invertitur natus intestinorum motus, fit ileus.

Unde Febris per plures horas, & dies, aliquandò per hebdomadas & annos integros ægrum affigit? Febris continua exacerbationes non rarò patitur? Intermittens per intervalla recurrit? Utraque erraticè, vel periodicè?

A prepedito sanguinis circuitu in extremis vasorum sanguineorum capillamentis, tamquam à causâ proximâ & immediatâ Febris dependet, ut jam fusè probavimus, tandiù ergò durabit Febris, tandiù eadem vasa infarcta manebunt; cessabit verò, si remotis causis, tum internis, tum externis ab eodem infarctu eadem vasa liberentur: liberantur autem, vel per resolutionem, vel per evacuationem sensibilem, vel per alium morbum, vel tandem per mortem.

1°. Per resolutionem, si sanguis in extremis vasis sanguineis hærens, non impactus nimis, continuis, validis, & repetitis vasorum ictibus subigatur, atteratur, & à liquido appellente, quam opponit resistantia, vincatur, tandem sanguis liquidior factus, si non in totum saltem quòad magnam partem per insensilem perspirationem foras eliminatur, imminuitur illius moles, vasa ultrà modum jam non distenta, pro naturâ oscillant, restituitur sanguinis circuitus & ordo, sanguis omnes partes æquo pulsat pede, in colorum orificiis sufficientem moram tra-

hic secretiones restaurantur, functiones debite perficiuntur; Chilus rite elaboratus, sanguini suggeritur, æger Febre expeditus, sanitate potitur.

2°. Per evacuationem sensibilem, si vasa cutis transpiratoria nimis constricta, & angustata, humoribus peccantibus foras eliminandis insufficientia sunt; humores tunc etiam si rite subacti, aliò cursum vertunt vel vomitu, vel alvo, vel urinâ, vel sudore, non raro disruptis vasis, hæmorrhagiâ; à morbo totum corpus liberatur & expeditur, hinc restituitur functionum integritas, sanitas recuperatur, ut jam dictum est.

3°. Per alium morbum. Humores, & imprimis sanguis stagnans vasorum vi sistalticâ aliquandò ita non æquè subigitur, ut per insensilem perspirationem, aut evacuationem sensibilem foras eliminetur, intra vasa adhuc cespitans, in partem internam, vel externam ruit, obstructions parit rebelles, excrescunt tumores, erisipellosi, phlegmonodes, schirofi, abscessus, & ulcera aliquandò incurabilia, superveniunt; hinc etiam parotides, bubones, variolæ, morbilli, exanthemata, gangrenæ, sphacelli, quæ cessante febre, ut plurimum superveniunt. Quotidiè videmus Febres, quæ remediis non cessant, citò desinere ex pustulis in prolabiis: in variis illis casibus materia à quâ pendet febris in unam partem delata, dum ibi sævit, reliquum corpus à febre liberat.

4°. In mortem tandem terminatur, si ex infarctis illis vasis capillaribus in integrum præpediatur humorum circuitus, cor tunc sanguinem non recipit, non dilatatur, nec contrahitur: Cessante motu cordis, cessare cæteras corporis functiones, quis ignorat?

Febris dicitur exacerbari, cum sæviora fiunt illius symptomata, aut nova illi superveniunt, quæ non minis periculi portendunt: exacerbationis tempore non cessat febris, sed periculosior evadit; causa ergo exacerbationis eadem est, ac causa febrîs, sed major & vehementior: Causa illa intenditur. 1° Si febrîs continuæ de cursu, abu-

sus aliquis committatur in usu rerum non-naturalium, sic videmus in praxi febres exacerbari ab aëre frigido suscepto, iusculorum nimis pinguium usu, animi pathematis vehementioribus, medicamentis etiam; sed malè adhibitis &c. quorum agendi modum hìc exponere, non arduum esset.

2°. Febris aliquando intenditur, nullo errore commisso in usu rerum non naturalium, sed ex eo ipso, quod sanguis in magnis vasis rapidè fluens, ultima capillaria facillimè infarcit, & ingurgitat, undè frigus, quod exacerbationes præcurrit. Cur illæ exacerbationes periodicæ sunt aut erraticæ, facilè patebit, ex iis quæ nobis dicenda supersunt de febrium intermittentium paroxysmis.

Ideò cessat penitus febris, quia remotis omnibus causis tum internis, tum externis, functiones non solum restituantur, sed omnes, & singulæ ritè perficiuntur; ratio ergò, cur de novo affligit febris intermittens, & ex causis tum internis, tum externis nondum destructis, & ex functionibus non bene perfectis repeti debet. 1°. Causis nondum destructis, solida & liquida de novo facilè læduntur. 2°. Functionibus minùs benè peractis, alimenta debite non elaborantur, humores convenienter non secernuntur, adaugescit sanguinis moles, vitiatum illius crasis, & de novo adhæret in extremis vasorum sanguineorum capillamentis, ea infarcit, præpeditur humorum circuitus, & febris iterum affligit, fit novus paroxysmus, citiùs vel tardiùs, prout major, vel minor abusus commissus fuerit in usu rerum non-naturalium, functiones fuerint plùs vel minùs restitutæ, &c.

Febîs periodicè recurrere dicitur, cum eodem die, eadem hora ægrum de novo affligit, causa reditûs febrium est præpeditus de novo sanguinis circuitus in extremis vasorum sanguineorum capillamentis, præpeditur ille sanguinis motus ex vitio solidorum, vel liquidorum, vel utrorumque defectu, paroxysmi ergò intrâ idem tempus recurrunt, quia causæ æquâ vi agunt, & functiones eodem

modo viciantur, equidem ex abusu rerum non naturalium ex alimentorum ingurgitatione, imprimis die paroxysmi, ex suscepto aëre frigido, paroxysmus acceleratur vehementior fit aut retardatur non raro ex illarum rerum legitimo usu.

Cūr paroxysmi sint erratici, exacerbationes periodicæ vel erraticæ? ex dictis facile intelligi potest.

Hæc sunt B. L. veluti fundamenta, quibus nititur theoria nostra de febribus, quæ si tibi non displiceant, brevè dilucidiora fient.

In tractatu nostro omnium & singularum febrium curationem trademus, de quâ hîc agere non est animus; in immensum enim cresceret istud specimen, febres enim non in se ipsis tantùm, sed & pro ratione causarum oppugnandi, varia febrium symptomata debellandi, aut mitigandi, methodum docebimus. Te tandem monitum velim B. L. hæc omnia non ex hypotesi deducta, sed observatione suffulta esse; juxta illud Celsi: *Nec post rationem medicinam esse inventam, sed post inventam medicinam, rationem esse quaesitam.*

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

